

Finansiell profil

Falköpings kommun 2007–2009

KommunForskning
i Västsverige

Finansiella profiler för Falköpings kommun 2007–2009

Syftet med den här analysen är att redovisa var Falköpings kommun befinner sig finansiellt och hur kommunen har utvecklats under 2007–2009 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götalands län. Detta görs i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga sidor hos den granskade kommunen jämfört med länets övriga kommuner.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för analysen som presenteras på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas i mittspalten på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Falköpings kommun för 2007–2009 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har haft i förhållande till övriga kommuner i länet. Det är viktigt att poängtera att den finansiella profilen är relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 4:a eller en 5:a i profilen, har man visserligen bland de starkaste värdena för nyckeltalet i det granskade länet, men värdet kan behöva förbättras för att nå t ex god ekonomisk hushållning.

Inledningsvis i denna analys belyses hur de åtta nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats över tid både för Falköpings kommun och för genomsnittet i länet. I avsnittet berörs även nyckeltalen nettokostnadsandel, nettoinvesteringar och borgensåtagande, men dessa ingår inte i den finansiella analysen. Därefter följer en kortfattad analys av hur de fyra perspektiven i profilen har förändrats för kommunen mellan 2007 och 2009. Till sist ges en kort avslutande kommentar till Falköpings finansiella

ställning och utveckling de senaste tre åren.

Utvecklingen av några finansiella nyckeltal under perioden 2007–2009

Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Redovisas en nettokostnadsandel under 100%, har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. När kommunen en nettokostnadsandel på 98% eller lägre över en längre tidsperiod brukar detta betraktas som god ekonomisk hushållning.

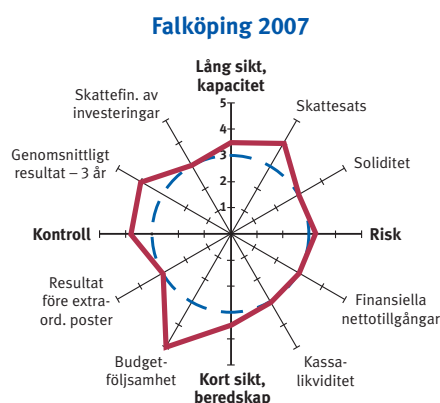
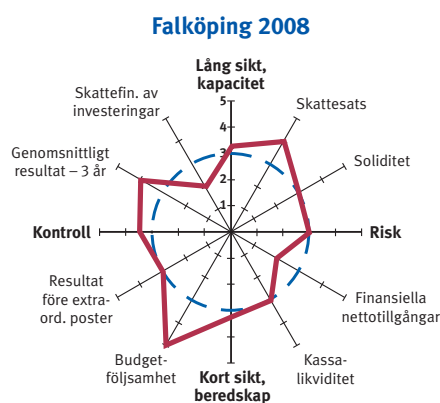
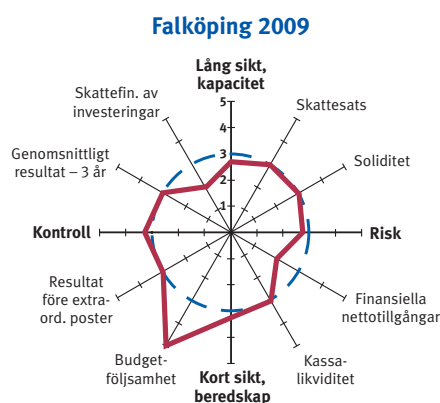
När Falköpings nettokostnadsandel för 2009 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 93,7% (95,0 = 2008 års nivå) av skatteintäkterna. Vidare tog avskrivningarna i anspråk 3,9% (3,8) och finansnettot 0,7% (0,6). Detta innebär att kommunens nettokostnader sammanlagt utgjorde 98,3% (99,3) av skatteintäkterna. Nettokostnadsandelen 2009 låg alltså i nivå med de 98% som generellt betraktas som god ekonomisk hushållning.

* Minustecken innebär att kommunen har ett positivt finansnetto som tillför kommunen medel.

Resultat före extraordinära poster

Ett annat mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens kostnader ligga runt 2% över en längre tidsperiod. Detta för att kommunen skall kunna bibehålla sin kort- och långsiktiga handlingsberedskap.

När det gäller resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens

bruttokostnader, redovisade Falköping ett något försvagat resultat under perioden. Kommunen gick från 1,5% under 2007 till 1,4% under 2009. Motsvarande genomsnittliga förändring för kommunerna i Västra Götalands län var en marginell förbättring från 1,7% till 1,8%.

Falköping redovisade under perioden 2007–2009 således en större resultatförsvagning än genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen försvagade resultatet med 0,1 procentenheter samtidigt som länets redovisade en förbättring med 0,1 procentenheter.

Kommunen hade under 2009 det 31:e starkaste resultatet i länet. Detta innebar en 3:a i den finansiella profilen, vilket var samma poäng som under 2008 och 2007.

Nettoinvesteringar

Med nettoinvesteringar avses investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsinkomster. I nettoinvesteringar räknas inga försäljningsinkomster in. För att nettoinvesteringarna skall bli jämförbara mellan kommunerna har de relaterats till verksamhetens nettokostnader.

Relateras Falköpings nettoinvesteringar till verksamhetens nettokostnader, framgår det att kommunen sammanlagt under 2007–2009 hade en total investeringsvolym som var högre än genomsnittet bland kommunerna i Västra Götalands län. I genomsnitt investerade Falköping för 8,7% av sina nettokostnader per år under perioden, medan det genomsnittliga värdet för länet uppgick till 7,8% per år.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats, bör en så stor andel av skatteintäkterna återstå att större delen av investeringarna kan finansieras med skatteintäkter. Detta benämns skattefinansieringsgrad av investeringarna och 100% innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme.

Mellan 2007 och 2008 försvagades skattefinansieringsgraden från 94% till 46%. Det berodde dels på att nettoinvesteringarna ökade från 75 mkr till 133 mkr, dels på att resultatet försvagades från 24 mkr till 10 mkr.

Under 2009 förbättrades skattefinansieringsgraden till 55%. Förklaringen var att resultatet stärktes från 10 mkr till 23 mkr, eftersom nettoinvesteringarna ökade från 133 mkr till 143 mkr.

För länets kommuner i genomsnitt uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar till 121%, 92% samt 102% under den aktuella perioden. Det gav en genomsnittlig skattefinansieringsgrad under perioden på 105%. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för Falköping uppgick under perioden till 65%, vilket innebar att Falköping i jämförelse med länets snitt låg på en svagare skattefinansieringsgrad sett över hela perioden. Kommunen hade dock en något högre investeringsvolym än genomsnittet.

Vad gäller skattefinansieringsgraden av investeringar, tappade Falköping i den finansiella profilen från 3:a under 2007 till 2:or under 2008 och 2009.

Soliditet inkl pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga betalningsberedskap. Falköping redovisade 2009 en soliditet som var svagare än snittet i länet. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till –2% jämfört med genomsnittliga 3%.

Under perioden uppvisade Falköping utvecklingsmässigt samma trend som genomsnittet bland kommunerna i länet. Kommunen redovisade en förbättrad soliditet med 1 procentenhet, från –3% till –2%. Den genomsnittliga soliditeten i länet förbättrades med 1 procentenhet, från 2% till 3%.

Poängmässigt fick Falköping under samtliga granskade år en 3:a för soliditeten inkl samtliga pensionsförpliktelser i den finansiella profilen.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens kostnader för att det skall bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är intressant, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan de kortsiktiga likviditetsmåten och det långsiktiga soliditetsmålet.

Falköping försvagade under perioden sina finansiella nettotillgångar från –17% till –23%. Detta innebär att kommunens skulder under perioden ökade i snabbare takt än kommunens långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Jämfört med snittet bland övriga kommuner i länet hade Falköping svagare finansiella nettotillgångar. De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna i länet uppgick till –8% under hela perioden. Detta innebar att kommunen fick en 2:a i den finansiella profilen under 2009, vilket var samma poäng som 2008. Jämfört med 2007, då kommunen fick en 3:a, försvagade kommunen sin poäng under perioden.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

År 2007 uppgick Falköpings kassalikviditet till 77%. Under 2008 försvagades den till 57%, för att år 2009 öka och uppgå till 72%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länet uppgick de aktuella åren till 75%, 71% samt 78%, totalt en förbättring på 3 procentenheter. Detta skall jämföras med Falköpings försvagning med 5 procentenheter. Detta innebar att likviditetsutvecklingen i Fal-

köping under perioden var svagare än genomsnittet bland kommunerna i länet.

Falköpings likviditetsutveckling innebar att kommunen i den finansiella profilen under perioden var oförändrad. Kommunen uppvisade 3:or för samtliga år.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i gruppen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att det redovisade betraktelsesättet är tämligen pragmatiskt och därmed kan ha begränsad betydelse i praktiken. Storleken på skatteuttaget är ju en ideologisk fråga.

Falköping höjde under 2009 sin skattesats med 50 öre till 21,60 kr. Denna nivå var 16 öre lägre än genomsnittet bland Västra Götalands läns kommuner, som uppgick till 21,76 kr.

Falköping hade under 2009 den 21:e lägsta skatten i länet. Detta innebar att kommunen fick en 3:a i den finansiella profilen, vilket var en försvagning jämfört med de två föregående åren då kommunen fick 4:or.

Den genomsnittliga skattesatsen i länet förändrades under 2007–2009 från 21,71 kr till 21,76 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. Den mäts i denna rapport mot resultat 1 eller verksamhetens nettokostnader. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens kostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna.

För Falköping uppgick detta mått år 2009 till $-0,1\%$, under 2008 vara avvikelsen $0,0\%$, vilket var samma utfall som för 2007. För länets kommuner i genomsnitt uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens kostnader till $-0,1\%$ un-

der 2007, $-0,3\%$ under 2008 samt $1,2\%$ under 2009. Det vill säga, den genomsnittliga budgetföljsamheten i länet har blivit mer positiv mellan 2007 och 2009.

Falköpings budgetavvikelse har förändrats marginellt under perioden. I den finansiella profilen har kommunen under samtliga år uppvisat 5:or.

Borgensåtagande

Borgensåtagande är en del som bör vägas in när kommunens riskförhållande studeras. Falköping hade under 2009 beviljat borgensåtaganden som var lägre än snittet bland kommunerna i Västra Götalands län. Relateras borgensåtagandena till verksamhetens kostnader, redovisade Falköping under 2009 ett värde på 24% , medan genomsnittet i länet låg på 41% . Under 2007 uppgick detta mått i länet till 42% , vilket innebar att de genomsnittliga beviljade borgensåtagandena i länet minskade med 1 procentenhet under perioden. I Falköping ökade borgensåtagandena med 3 procentenheter från 21% till 24% .

De fyra perspektiven, utveckling 2007–2009

Falköping försvagade mellan 2007 och 2009 poängen samtliga fyra perspektiv i den finansiella profilen. Poängen för fyra av åtta nyckeltal förändrades mellan 2007 och 2009.

Kontrollperspektivet försvagades från $3,75$ till $3,25$ poäng. Den negativa utvecklingen för perspektivet förklaras av att två av fyra nyckeltal försvagades under perioden. Skattefinansieringsgraden av investeringarna minskade från en 3:a till en 2:a samtidigt som det genomsnittliga resultatet under de tre senaste åren föll från en 4:a till en 3:a. De övriga nyckeltalen inom perspektivet, resultatet före extraordinära poster (3:a) och budgetföljsamhet (5:a), förblev oförändrad under perioden.

Den långsiktiga handlingsberedskapen försvagades från $3,5$ till $2,75$ poäng. Förklaringen var att nyckeltalen både för

skattesats och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren försvagades från en 4:a till en 3:a. Det skedde samtidigt som skattefinansieringsgraden av investeringarna föll från en 3:a till en 2:a. Nyckeltalet för soliditet (3:a) var oförändrat under perioden.

Poängen för **riskförhållande** försvagades från $3,25$ till $2,75$ poäng. Det berodde på att skattesatsen föll från en 4:a till en 3:a samtidigt som de finansiella nettotillgångarna minskade från en 3:a till en 2:a. De övriga två nyckeltalen, soliditet (3:a) och kassalikviditet (3:a), var oförändrade under perioden.

För det avslutande fjärde perspektivet, **kortsiktig handlingsberedskap**, försvagades poängen från $3,5$ till $3,25$ poäng mellan 2007 och 2009. Utvecklingen för perspektivet förklaras av att de finansiella nettotillgångarna försvagades från en 3:a till en 2:a samtidigt som övriga nyckeltal, resultat före extraordinära poster (3:a), budgetföljsamhet (5:a) och kassalikviditet (3:a), var oförändrade under perioden.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Falköpings kommun har en finansiell profil som är i nivå med genomsnittet i länet. Detta innebär att kommunen har ett genomsnittligt finansiellt utgångsläge jämfört med övriga kommuner i Västra Götaland.

Avslutande kommentar

Falköping har under den studerade perioden redovisat en något försvagad resultatnivå, trots den skattehöjning som kommunen genomförde under 2009. Under perioden har kommunens finansiella profil försvagats. Det innebär att Falköpings finansiella utgångsläge vid utgången av 2009 var svagare än vid utgången av 2007, relativt övriga kommuner i Västra Götaland.

Kan Falköping, trots det rådande finansiella läget, upprätthålla en resultatnivå på runt 2% och kombinera den med en kontrollerad investeringsvolym, kommer kommunens långsiktiga finansiella hand-

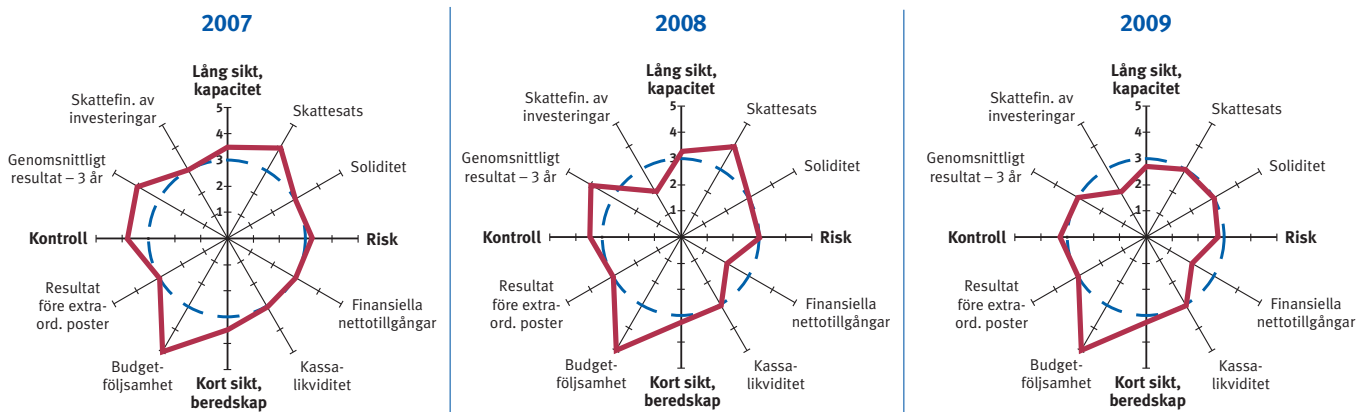
lingsutrymme att stärkas inför framtiden. Med rådande konjunkturläge blir det dock en utmaning att lyckas med detta under 2011, men med en aktiv styrning där ekonomin hela tiden ställs mot de ökande verksamhetsbehoven har Falköping goda möjligheter att uppnå ett sådant resultat.

Finansiella nyckeltal

	2007		2008		2009	
	Västra Götaland	Falköpings kommun	Västra Götaland	Falköpings kommun	Västra Götaland	Falköpings kommun
<i>Verksamheten/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	93,7	94,2	97,0	95,0	94,1	93,7
<i>Avskrivningar/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	4,3	3,6	4,2	3,8	4,1	3,9
<i>Finansnetto/skatteintäkter + generella statsbidrag, %</i>	-0,1	0,4	0,4	0,6	-0,4	0,7
Nettokostnader/skatteintäkter + generella statsbidrag, %	97,9	98,2	99,5	99,3	97,8	98,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringarna, %	121	94	92	46	102	55
Nettoinvesteringar/verksamhetens nettokostnader, %	6	6	8	10	8	10
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader, %	1,7	1,5	0,5	0,6	1,8	1,4
Årets resultat/verksamhetens kostnader, %	2,9	1,5	0,5	0,6	1,8	1,4
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens kostnader under de tre senaste åren, %	2,3	2,9	1,7	2,2	1,4	1,2
Soliditet inkl. hela pensionsskulden och löneskatt, %	2	-3	2	-2	3	-2
Primärkommunal skattesats, kr	21,71	21,10	21,70	21,10	21,76	21,60
Kassalikviditet, %	75	77	71	57	78	72
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader, %	-8	-17	-8	-20	-8	-23
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader, %	42	21	40	20	41	24
Budgetavvikelse verks. nettokostnader/verks. kostnader, %	-0,1	0,0	-0,3	0,0	1,2	-0,1

Finansiella profiler för Falköpings kommun . . .

. . . i förhållande till Västra Götalands län

. . . i förhållande till riket

